

■ Святло ў акне

МАМА І ЦЕШЧА — У АДНОЙ АСОБЕ

У Клічаве
выхаванцы
прыёмнай сям'і
самі сталі бацькамі
для сацыяльна
не абароненых дзяцей

Вось што значыць добры прыклад для пераймання. Да нядаўняга часу ў раёне існаваў дзіцячы дом сямейнага тыпу Маргарыты і Сяргея Кундзікавых, а зараз па іх слядах пайшлі дзеці — родны сын Захар і прыёмная дачка Юля. Маладыя людзі і сваю сям'ю стваралі з такім намерам, каб падарыць шчасце абяздоленым дзецям. У раёне, калі будавалі чарговы дом для прыёмных дзяцей, нават не сумняваліся, хто стане ў ім гаспадарыць. Пакуль там ішлі апошнія падрыхтоўкі, карэспандэнт «Звязды» сустрэлася з выхавацелямі-пачаткоўцамі ў доме іх бацькоў. Як пажартаваў Захар, цяпер маці для яго і цешча, і калега, і галоўны кансультант.

Праз дзіцячы дом Маргарыты і Сяргея Кундзікавых за 25 гадоў яго існавання прайшлі 43 выхаванцы. Большасць з іх застаецца на сувязі і сёння. Дастаткова пагартыць Кнігу жыцця вялікага сямейства, каб паглядзець, як склаўся іх лёс. Некаторыя ўжо самі сталі бацькамі, але пра свой дом не забываюць. Сябруюць і ездзяць у госці адно да аднаго. Калі летась Захар і Юля ўзялі з прытулку двух першых дзяцей, дапамагалі, хто чым мог: мэбляй, дыванамі, адзеннем.

Маргарыта Кундзікава ганарыцца, што лёс яе выхаванцаў складваецца ўдала. Асабліва радуецца за прыёмных дачок, якія паспяхова выйшлі замуж. Заадно выхавала нявестак — не толькі для сябе, але і для сваёй роднай сястры: пляменнік тут таксама знайшоў сабе другую «палову».

Шмат хто з дзяцей марыў пра вялікія сем'і, але не ва ўсіх атрымалася іх стварыць. Захар жа, можна казаць, з дзяцінства ішоў да гэтай мэты. Яму было ўсяго 6 гадоў, калі ў яго жыцці з'явіліся першыя прыёмныя сёстры і браты. Але тое, што яго абранніцай будзе таксама дзяўчына з іх сям'і, стала сюрпрызам для ўсіх. На той час, калі бацькі забралі з прытулку Юлю з яе малодшым братам, Захар быў ужо самастойным маладым чалавекам і жыў асобна. І зусім не думаў убачыць у сціплай 10-гадовай дзяўчынцы сваю будучую жонку. Гэта стала зразумела некалькі гадоў таму, калі пачуцці ў адносінах да Юлі перараслі братэрскія. Яму падабалася, што дзяўчына, нягледзячы на юны ўзрост, самастойная, а галоўнае — вельмі любіць дзяцей. І нават мары пра сям'ю, дзе сыноў і дачок павінна быць як мінімум з футбольную каманду, у іх супалі.

— Спачатку я крыху сумнявалася, якая з Юлі нявеста: на той момант ёй было ўсяго 18 гадоў, — усміхаецца Маргарыта Кундзікава. — А потым узгадала, што сама ў такім узросце замуж выскачыла. Супакоіла сябе: ну і што тут такога, хай сабе жэняцца. Тым больш Захар сур'ёзны чалавек, ён на 11 гадоў старэйшы за Юлю. У яго і сваё жыллё ўжо было, і праца добрая. Адным словам, тыл надзейны.

Іх «першыны» — 7-гадовы Арцём і 4-гадовая Даша, «знайшлі» сваіх бацькоў праз раённую газету.

— Калі ўбачыў іх фота, міжволі стаў думаць, куды б мы разам пайшлі і што б зрабілі, — прызнаецца малады бацька. — Якраз у гэты момант патэлефанавала мама і быццам прачытала мае думкі: «Ну што, сын, ты трымаеш у руках тую ж газету, што і я?» Хутка дзеці былі ўжо ў нас.

Летась Захар і Юля сталі прыёмнымі бацькамі. З Дашай і Арцёмам.

Зараз нават не верыцца, што яшчэ год таму Даша была, як кажуць, «калючым вожыкам». Глядзела на сваю новую радню з падазронасцю і нават... укусіла тату. Зараз яна яго любіміца і намеснік па выхаваўчых справах. Яе слухаюцца нават старэйшыя дзеці, 15-гадовы Улад і 12-гадовая Луіза — яны пакуль жывуць у Чавусах і наведваюцца да сваіх прыёмных бацькоў толькі ў выхадныя і на святы. (Але днямі пераязджаюць у Клічаў на пастаяннае месца жыхарства.) А на «падыходзе» ўжо пятае прыёмнае дзіця, з якім сям'я зусім хутка пазнаёміцца.

— Не страшна браць на сябе такую адказнасць? — цікаўлюся ў Юлі.

— Мы на гэта ішлі свядома, — рашуча адказвае яна. — Я ўжо прывыкла, што мяне клічуць мамай. Спачатку крыху было не па сабе. Асабліва калі так назваў Улад, маладзейшы за мяне ўсяго на 6 гадоў. Але я ўжо прывыкла і рада. Вельмі прыемна, калі сябры кажуць, што дзеці падобныя да мяне. Нас не пужае і тое, што ў дзяцей могуць выявіцца нейкія адхіленні ў здароўі. Па сваёй спецыяльнасці я алігафрэнэпадэлаг і дэфектолаг, розных дзяцей паспела пабачыць.

— Жыць без дзяцей нецікава, — у тон сваёй жонцы адказвае Захар. — Раней я палову

зробку аддаваў маці, на падарункі сваім прыёмным сёстрам і братам. Мне радасна, калі бачу на іх тварах усмешкі. Калі шчыра, я па сваёй натуры быў эгаістам, але жыццё ў вялікай сям'і зрабіла мяне лепшым. Эгаіст любіць толькі сябе, а гэта сумна. Я шчаслівы, што ў мяне быў шанц адчуць, якое гэта шчасце — жыць для іншых.

P.S. Яшчэ адзін дзіцячы дом сямейнага тыпу адкрыўся напярэдадні Новага года ў вёсцы Сакольнічы Крычаўскага раёна. У сям'і Уладзіміра і Алы Галатоўскіх 5 дзяцей, трое з якіх прыёмныя. «У рэгіёне за апошнія гады вельмі шмат зроблена для таго, каб дзеці, якія з тых ці іншых прычын засталіся без апекі бацькоў, не адчувалі сябе кінутымі. Каля 85% такіх малых у вобласці знайшлі свае сем'і і атрымліваюць паўнаважнае выхаванне», — адзначаў на ўрачыстай цырымоніі адкрыцця старшыня Магілёўскага аблвыканкама Уладзімір Даманеўскі. Дарэчы, дом Захара і Юлі Кундзікавых у Клічаве стане 50-м па ліку.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Фота аўтара
і з сямейнага архіва КУНДЗІКАВЫХ

25 гадоў таму Маргарыта Кундзікава ўзяла з прытулку першых дзяцей (родны сын Захар — справа).

■ Весткі з полюса холаду

ВЕЦЕР І МЯЦЕЛІЦА НЕ СПЫНІЛІ ПАЛЯРНІКАЎ

Напярэдадні Новага года ў раён базіравання Беларускай антарктычнай экспедыцыі каля гары Вячэрня ва Усходняй Антарктыдзе з борта расійскага навукова-экспедыцыйнага судна «Акадэмік Фёдарэў» верталётам былі дастаўлены элементы інфраструктуры Беларускай антарктычнай станцыі — першы лабараторна-жылё модуль, які складаецца з трох секцый. Агульная вага груза — 22 тоны.

Для ўсталявання першага модуля сіламі палярнікаў была зманціравана спецыяльная платформа. Па словах начальніка Беларускай антарктычнай экспедыцыі Аляксея Гайдашова, гэтая аперацыя не мае аналагаў у гісторыі антарктычных экспедыцый. Палярнікам давялося працаваць на працягу трох дзён у вельмі складаных метэаўмовах: мяцеліцы (і агульнай, і нізавой) і моцнага ветру (яго хуткасць дасягала 25 метраў у секунду з парывамі да 32 метраў). Платформа паднята над паверхняй зямлі. Наяўнасць прасторы паміж платформай і зямлёй забяспечыць прадзімальнасць тэрыторыі вакол станцыі, што значна знізіць вышыню снежных заносаў. Аднак павышаная супраціўляльнасць заносам — не адзіная перавага модульнай канструкцыі.

Зборка станцыі модульнага тыпу абыходзіцца значна танней, чым капітальнае збудаванне. Да таго ж такі прынцып будавання дазваляе неабмежавана павялічваць і памяншаць у выпадку неабходнасці колькасць модуляў.

Палярнікам давялося працаваць на працягу трох дзён у вельмі складаных метэаўмовах: мяцеліцы (і агульнай, і нізавой) і моцнага ветру (яго хуткасць дасягала 25 метраў у секунду з парывамі да 32 метраў).

Аляксей Гайдашоў паведаміў, што палявы лагер Беларускай антарктычнай экспедыцыі каля гары Вячэрня гатовы да працы ў аўтаномным рэжыме. Асабісты склад здаровы і прыступіў да правядзення інжынерна-тэхнічных мерапрыемстваў па ўвядзенні ў эксплуатацыю першага аб'екта Беларускай антарктычнай станцыі і выкананні праграмы навуковых даследаванняў. Сродкі жыццезабеспячэння і сувязі правераны і ўведзены ў эксплуатацыю.

Беларуская антарктычная экспедыцыя сезона 2015-2016 гадоў — асабліва. На ледзяным кантыненте зараз знаходзяцца, акрамя начальніка экспедыцыі Аляксея Гайдашова, урач-хірург Леанід Нікіцюк, гідраметэазапіральнік Сяргей Торбік, інжынер-

Падмурак для беларускай антарктычнай станцыі закладзены

радыёметрыст Максім Гарбацэвіч і майстар па эксплуатацыі і рамонце машын і механізмаў Аляксей Захватаў. Усе яны (акрамя вопытнага кіраўніка) — пачаткоўцы, але на іх ускладзена адказная задача — стварыць падмурак для будучай антарктычнай станцыі.

Нагадаем, што ў 2012 годзе Нацыянальная акадэмія навук па даручэнні Савета Міністраў распрацавала праект плана будаўніцтва Беларускай антарктычнай станцыі. Плануецца, што першую чаргу станцыі пабудуюць да 2018 года. Аб'ект будзе складацца з 8—10 модуляў і збірацца, як канструктар. Першы модуль, які ўжо дастаўлены ў Антарктыду, стане своеасаблівым штабам, дзе будзе ажыццяўляцца кіраванне экспедыцыяй: навігацыя, сувязь з Вялікай зямлёй і на мясцовасці. Тут таксама прадугледжаны і два жыллы адсекі.

Варта адзначыць, што ў жніўні 2015 года Беларусь на нарадзе ў горадзе Тромсе (Нарвегія) была прынята пастаянным членам Савета кіраўнікоў нацыянальных антарктычных праграм, што з'яўляецца прызнаннем заслуг краіны на сусветным узроўні.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by